

Raad Buitenlandse Zaken Handel d.d. 13-14 oktober 2025

Raad Buitenlandse Zaken Handel d.d. 13-14 oktober 2025

Aan de orde is het **tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken Handel d.d. 13-14 oktober 2025 (CD d.d. 29/09)**.

De **voorzitter**:

Ik heropen. Een hartelijk woord van welkom aan de staatssecretaris Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp. Aan de orde is het tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken Handel 13-14 oktober 2025. Het commissiedebat vond plaats op 29 september. Er zijn vijf sprekers van de zijde van de Kamer. Als eerste de heer Paternotte. Het woord is aan hem. En het herfstregime geldt nog steeds, meneer Van Campen!

De heer **Paternotte** (D66):
Voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Raad naar verwachting in november zal besluiten over het instemmen met het EU-Mercosur-handelsakkoord;

overwegende dat dit akkoord kansen biedt om de groeiende invloed van China in de regio te beperken en tegelijkertijd de toegang tot kritieke grondstoffen te versterken;

overwegende dat deze grondstoffen van essentieel belang zijn voor onze defensie- en energiesector en daarmee voor de strategische soevereiniteit van Nederland en de Europese Unie;

verzoekt de regering om positief te besluiten en in te stemmen met het EU-Mercosur-handelsakkoord wanneer het voorligt in de Raad,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte, Van Campen en De Korte.

Zij krijgt nr. 3254 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voorbereidingen treft voor een nationaal verbod op handel met illegale nederzettingen;

overwegende dat dit verbod pas effect heeft zodra het wettelijk is ingevoerd;

verzoekt het kabinet om, in afwachting van de invoering van het verbod, Nederlandse

bedrijven die handelen met illegale nederzettingen proactief te benaderen en hen te ontmoedigen dergelijke handel voort te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte en Hirsch.

Zij krijgt nr. 3255 (21501-02).

Mevrouw Hirsch, GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. De Kamer heeft vaak gedebatteerd over het Ing-project in Mozambique. Daar is in 2021 een dodelijke aanslag gepleegd en er heerst nog steeds grote onveiligheid. De Kamer is medegedeeld dat Nederlandse publieke steun aan dit project stilligt terwijl er een onafhankelijk onderzoek en een herbeoordeling gaande zijn. Met grote verbazing lazen we deze week dan ook in beantwoording op schriftelijke vragen dat er sprake is van een nog lopende exportpolis. Ik ontvang graag van het kabinet een feitenrelaas en een tijdlijn over de besluitvorming vanaf de toekenning van de verzekering aan Van Oord in 2021 tot nu. Verder heb ik over dit onderwerp een motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland publieke exportsteun verleent aan een omstreden gasproject in Mozambique;

constaterende dat ondanks de mededeling dat steun was gepauzeerd, een exporteurspolis is blijven doorlopen, terwijl een herbeoordeling en onafhankelijk onderzoek gaande zijn;

verzoekt de regering de rechtmatigheid van de lopende exporteurspolis onafhankelijk te laten onderzoeken en dit onderzoek te delen met de Kamer;

verzoekt de regering geen besluit te nemen over hervatting van de financieringspolis tot na een debat met de nieuwe Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Hirsch, Teunissen en Van der Lee.

Zij krijgt nr. 3256 (21501-02).

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):

En dan nog eentje, over een ander onderwerp.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de EU en Indonesië een handelsakkoord (CEPA) hebben bereikt waarin fundamentele arbeidsrechten afdwingbaar zijn;

overwegende dat het eerdere impactassessment verouderd is, en nieuwe wetgeving, zoals de Job Creation Act, zorgen oproept bij de ILO en het Indonesische hof over schending van arbeidsrechten;

verzoekt de regering bij de Europese Commissie aan te dringen op een onafhankelijke evaluatie van de mensen- en arbeidsrechtensituatie in Indonesië, en te komen met een bindende routekaart met meetbare indicatoren voor verbetering binnen CEPA,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Hirsch.

Zij krijgt nr. 3257 (21501-02).

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Mevrouw De Korte, NSC.

Mevrouw **De Korte** (NSC):

Voorzitter, dank u wel. Ik heb nog een motie over cyberveiligheid. Daar heb ik het laatste halfjaar veel moties over ingediend, want daar maken we ons als NSC zorgen over. Dus hierbij de motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Unie en Zuid-Korea een digitale handelsovereenkomst hebben gesloten;

overwegende dat cyberveiligheid een essentiële voorwaarde is voor het veilig functioneren van de digitale handel en de bescherming van persoonsgegevens;

overwegende dat grensoverschrijdende datastromen het risico op digitale dreigingen en kwetsbaarheden vergroten en het belangrijk is dat Europese en Nederlandse normen voor cybersecurity en databescherming gewaarborgd blijven;

verzoekt de regering zich binnen de Europese Raad in te zetten voor stevige cybersecuritybepalingen bij de implementatie van de digitale handelsovereenkomsten zoals die met Zuid-Korea,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid De Korte.

Zij krijgt nr. 3258 (21501-02).

Mevrouw **De Korte** (NSC):

Hierbij wil ik iedereen hartelijk bedanken voor de prettige samenwerking.

De voorzitter:

De heer Van Campen van de VVD ziet af van zijn spreektijd. Daarmee was mevrouw De Korte de laatste spreker van de zijde van de Kamer.

Dan schors ik ... U wilt vijf minuten, staatssecretaris? Nou, vooruit dan maar. Ik schors vijf minuten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Als de staatssecretaris kort en puntig door de moties heen gaat, zijn we over vijf minuten klaar. Het woord is aan haar.

Staatssecretaris De Vries:

Dat hoop ik. Dan kan mijn collega als laatste ook aan de slag, voorzitter.

Allereerst de motie op stuk nr. 3254 van de heer Paternotte, mevrouw De Korte en de heer Van Campen. Die vraagt de regering om positief te besluiten over het Mercosur-verdrag. In het commissiedebat hebben we hier natuurlijk uitgebreid over gesproken. Ik heb ook aangegeven dat wij nog met een kabinetsreactie komen. Wat mij betreft is deze motie dus ontijdig. O, ik zie dat de heer Paternotte al weg is.

Dan de motie op stuk nr. 3255 van de heer Paternotte en mevrouw Hirsch. Daarin wordt de regering verzocht om in afwachting van de invoering van het verbod Nederlandse bedrijven die handelen met illegale nederzettingen, proactief te benaderen. Er wordt inderdaad hard gewerkt aan dat nationale verbod op invoer uit illegale nederzettingen. Zoals ik in de Kamer tijdens het commissiedebat heb aangegeven, is er al ontmoedigingsbeleid. Wat mij betreft is deze motie dus overbodig.

De heer Paternotte (D66):

Kan de staatssecretaris uitleggen wat het kabinet dan precies doet in het kader van dat ontmoedigingsbeleid? Ik sprak laatst bijvoorbeeld een bedrijf dat daar activiteiten ontplooit, maar dat merkt daar niets van.

Staatssecretaris De Vries:

Op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wordt actiever aandacht gevraagd voor het feit dat wij dit ontmoedigen. Er worden ook sessies georganiseerd, en daar worden ook bedrijven voor uitgenodigd.

De voorzitter:

Prima. De motie op stuk nr. 3256.

Staatssecretaris De Vries:

Voordat ik op die motie inga: ik had ook nog een vraag van mevrouw Hirsch over het feitenrelaas. Dat gaat over het gasproject in Mozambique. Het lijkt mij prima om op een rijtje te zetten wat de feiten zijn geweest en welke beslismomenten er in de afgelopen periode zijn geweest. Ik heb daar al een brief over toegezegd. Daar zullen we dit in meenemen.

Dan de motie op stuk nr. 3256 van de leden Hirsch, Teunissen en Van der Lee.

Voorzitter, dit was een vraag. Ik kom nu terecht bij de motie van mevrouw Hirsch over dat ekv-project.

De voorzitter:

Maar de vraag werd niet geapprecieerd.

Staatssecretaris **De Vries**:

O! Dat mag ook. Maar dat vind ik wel jammer, zeker van de heer Van Campen, voorzitter.

De motie op stuk nr. 3256 van de leden Hirsch, Teunissen en Van der Lee verzoekt de regering om de rechtmatigheid van een lopende exporteurspolis onafhankelijk te laten onderzoeken en het onderzoek met de Kamer te delen, en om geen besluit te nemen over een hervatting van de financieringspolis tot na een debat met de nieuwe Kamer. Die motie moet ik ontraden. We hebben met elkaar afgesproken dat het kabinet of de betrokken ministeries de besluiten nemen en dat wouden we graag zo houden.

De **voorzitter**:

Eén korte vraag van mevrouw Hirsch.

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):

Volgens mij hebben we met elkaar afgesproken dat er een onafhankelijk onderzoek komt, dat dit met Kamer gedeeld wordt en dat op basis daarvan een debat wordt gevoerd. Ik snap dus niet helemaal wat de staatssecretaris hier nu zegt. Bovendien worden wij geconfronteerd met een nieuw feit. Er is namelijk wel degelijk een lopende exportverzekering en dat is nog nooit eerder aan de Kamer meegedeeld. Wij vragen ons echt oprecht af hoe het kan dat het kabinet zich op dit moment zo ontzettend tegenspreekt.

Staatssecretaris **De Vries**:

Er loopt inderdaad een onafhankelijk onderzoek. Dat is u toegezegd. Dat wordt ook met de Kamer gedeeld. Over de manier waarop dat is gegaan met de financieringspolis en de exportpolis heb ik al een brief toegezegd aan de Tweede Kamer, maar dit vraagt om iets anders. Dit vraagt om het aanpassen van het hele besluitvormingsproces rondom polissen, en dat is niet wat het kabinet voorstaat.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 3257.

Staatssecretaris **De Vries**:

De motie op stuk nr. 3257 is ook van mevrouw Hirsch van de PvdA. Die gaat over het CEPA-verdrag met Indonesië. De motie vraagt om weer een sustainability impact assessment uit te voeren. Ik ontraad deze motie. De Commissie heeft het besluit genomen en is een overeenkomst aangegaan. Uw Kamer ontvangt nog een kabinetsappreciatie van het conceptakkoord alvorens Nederland een definitieve positie inneemt in de Raad. Daarbij wegen wij alle zaken rondom duurzaamheid en dat soort zaken mee.

De **voorzitter**:

Eén vraag van mevrouw Hirsch.

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):

Even een persoonlijk feit: het is GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Staatssecretaris **De Vries**:

Excuus.

Mevrouw **Hirsch** (GroenLinks-PvdA):

De motie gaat niet over de appreciatie van het verdrag zelf, maar stelt dat er in dat verdrag bindende afspraken zijn gemaakt op het gebied van arbeidsrechten. Wij willen optimaal gebruikmaken van die mogelijkheid door nu alvast te kijken waar we winstpunten kunnen pakken als het gaat om de samenwerking met Indonesië, zodat we op het moment dat CEPA getekend is, zo snel mogelijk aan de slag kunnen gaan met het verbeteren van

mensenrechten en arbeidsrechten. Het heeft niet te maken met de appreciatie van het verdrag zelf.

Staatssecretaris **De Vries**:

Er is door de Europese Commissie ook al een Sustainability Impact Assessment gedaan. Wij willen niet aan de voorkant nieuwe eisen gaan stellen aan Indonesië terwijl de onderhandelingen zijn afgerond en er een set afspraken ligt, ook over bijvoorbeeld de arbeidsstandaarden.

De **voorzitter**:

Dan de motie op stuk nr. 3258. We doen één vraag per motie, mevrouw Hirsch.

Staatssecretaris **De Vries**:

Dan de motie op stuk nr. 3258 van mevrouw De Korte. Die gaat over cybersecurity en databescherming in digitale handelsovereenkomsten. Als ik de motie zo mag interpreteren dat dit in algemene zin wordt benoemd, dan kan ik 'm oordeel Kamer geven. Als die heel specifiek over het Koreaverdrag gaat, dan is dat niet het geval. Ik kijk even naar mevrouw De Korte.

De **voorzitter**:

Ik heb haar zien knikken, dus dat kan ik bevestigen.

Staatssecretaris **De Vries**:

Nou, dan krijgt die motie oordeel Kamer.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Heel goed. Tot zover dit debat. Dank aan de staatssecretaris.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.